

kakor pa mladiči: dijaki, pisarji in pa nekteri učitelji. —

Javna zahvala. „Narodovemu“ dopisniku iz Središča, št. 216. čestitamo k njegovi izredni modrosti ter se mu v imenu več z nami enako mislečih zahvaljujemo za častni nam dani priimek „neumnežev.“

V Središču, dne 22. septembra 1873.

Ivan Kočevar, l. r. občinski predstojnik.

Andraš Sejnko, l. r. srenjski odbornik.

Mat. Vuk l. r. posestnik.

Za poduk in kratek čas.

Naši „sicerkatoličani.“

Kakošna je pa ta nova vera „sicerkatoličanov“? To so možje, ki hoté katoličani veljati, po svojem vedenju pri volitvah pa katoliški cerkvi zausnice dajejo, volilši nje najhujše nasprotnike: brezverske liberalce! — O tacih „sicerkatoličanih“ pöje zadnjič razglašena pesnica:

„Ti kmetič praviš: „sim kristjan!“

Držiš pa ž njim, ki je pesjan.“

Tako je g. Wretzel, „paverski kmet“ pri Mariboru, kakor se je sam krstil, sicer skoz in skoz pošten mož, hodi sicer kot kristjan ob nedeljah in svetkih k Božji službi, je menda še, gotovo je pa sicer bil cerkveni ključar, in sploh sicer rad pomaga povsod, kjer gre za Božje čast, tudi sicer prijazno duhovnika pozdravlja — s kratka: g. Wretzel je sicer povsod katoličan, le v liberalni družbi pozabi, da sicer ni lepo in dostojno za zvestega katoličana, družiti se z liberalci.

Ravno je razposlal „provizorični volilni komité“ v Mariboru po vsem okraju vabilo, vdeležiti se 24. dne t. m. volilnega shoda v Wiestbalerjevi gostilnici, kder se bode g. Konrad Seidl za kandidata kmetskih občin ponudil in pred volilci svoj program razlagal. In glete, tisti Wretzel, ki je sicer katoličan, je zraven liberalnega para: Friceta Brandstetterja in Henr. Gasteigerja podpisan v vabilu „provizoričnega volilnega komiteta“. Tedaj ni dvoma, da je sicer katoliški mož Wretzel zopet na strani cerkvi nasprotnih liberalcev, ter bo kakor sicer za nje delal!

V Poličanah je g. Hartner, kteremu daleč okrog slavo pojó, da je sicer dober katoličan, pa je vendar ob volitvah dozda še vselej zvest leibgardist liberalnega stotnika Seidla in dosluženege lajtnanta Friceta bil, ter za sebo potegnul mnogo volilcev s Poličan, Studenec in Makol, ker si nekteri z vožnjo pri njem mnogo zaslužijo, skoro vsi pa pri njem svoje pridelke prodajajo in denar na posodo jemljejo.

In tacih mož, ki so sicer dobri kristjani in poštene srenjčani, pri volitvah pa liberalcu svoj glas dajejo, je po slovenskih krajih žalibog le še preveč.

Kako je to mogoče? Vsaj vendar že vsak slepec vidi, v kako brezdno da je liberalizem Avstrijo pahnul. Ali se torej ne pravi vrabce v proso vabiti in tatovom lestvico držati, ako katoliški možje liberalcem do zmage pomagajo? Povejte, ki berete „Gospodarja“, onim „sicerkatoličanom“ resnico krščansko: „Kdor ni z menó, je zoper mene!“ — Kdor sovražnikom cerkve in krščanske šole svoj glas da, je sodeležnik vsega, kar ti v zvezi z drugimi liberalci zoper krščanstvo in kat. cerkev počenja.

Če se pa ovi „sicerkatoličani“ izgovarjajo s tem, da nemčurje le volijo zato, ker jim je za nemščino mar, jim recite, da Nemcem živa duša nemščine ne jemlje in tudi jemati ne more, da se pa Slovenci zaradi nekterih nemških naseljencev plemenčevati ne smejo in ne dajo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ital. kralj je zapustil Dunaj ter se podal v Berlin, zapustil je pa tudi zadosti britkih spominov povsod. Brezglavni, liberalni Dunajčanje so ga demonstrativno sprejeli in častili, kakor poprej liberalni Gračani, ki so na kolodvoru kričali „živijo! zmagovalcu nad papežem!“ Pač publika slava, z desetkrat večo armado zmagati krdelce papežev, ki bi pa bilo brez dvoma grozno udrihalo pa Garibaldincih, da niso sv. Oče mahoma klanja ustavili, ko so vidili, da je krv blagih junakov borečih se za čast in svobodo kat. cerkve in njenega poglavarja vendar predraga in prežlahna, da bi se žrtovala neprimerno močnejšemu sovražniku. Da je zagrizeno liberalstvo, podhujskano po židovskih listih in v službi framasonov, zakletih sovražnikov kat. cerkve, pri tej priliki s poslavljenjem in mrskim lizanjem Viktorja Emanuela svoje mrzenje proti kat. cerkvi prav očevidno pokazalo, temu se nikakor ne čudimo; da je pa tudi eden slovenskih listov ob tej priliki z židovsko-liberalnim časnikarstvom v isti rog trobil ter katoličane in poglavarja svete cerkve prav nesramno napadal in psoval, to je zares prežalostno. Ta psevdo-liberalni slov. časnik, ki oskrunja lepo ime: „slovenski narod“, drzne se pisati, da ni ital. kralj nikomur krivice storil, marveč je le — v imenu narodnosti, (ki pa nikjer na Italijanskem najmanjše krivice trpela ni) „zapodil male „despote“ (samosilnike) iz Neapolja, Parme in Modene in — Rima.“ Potuhnjenec je izpustil vladarja Milanske in Benečanske pokrajine, ki je tudi bil izrinjen iz svojega posestva, ker se ni upal list, tudi avstrijskega vladarja med „despote“ vvrstiti. — Naposled se ta slovenski politikar do tal priklanja novi Italiji in njenemu kralju, „ako ne sega po naših slovankih zemljah!“ Za to ne bo šel Lah politikarjev v Ljubljano vprašat, ali mu dovolijo segati po slovanskih zemljah ali ne; gotovo je pa, in „Narod“

je to iz knjižice nekega ital. profesorja pred nekaj časom sam razglasil, kakor tudi Lamarmora v svojih razkritjih spričuje, da Italija sega po slovenskih — avstrijskih deželah in po južnem Tirolskem. Je smel ital. kralj po nauku tega lista v imenu narodnosti vzeti one pokrajine, se mu tudi ugovarjati ne more, ako v imenu iste narodnosti seže še delj in mejo pri Postojni in v Trbižu napravi! Tako strmoglavni krivična sodba o Rimskem vprašanji, ki je jedro vsega, liberalce v blodnjak neštevilnih drugih krivic.

Prihod Emanvelov na Dunaji je tudi povod dal, da se je „Vtld.“, ki je 17. t. m. črno obrobjen članek, kateri je pa že l. 1870 svobodno smel iti po svetu, zarubil, češ, da ne gre v tem hipu razglasiati grozovitosti, ki so se pred 3 leti v Rimu godile. Zabranjeno je bilo tudi mrtvaško opravilo za papeževe junaške vojake, ki so v obrambi Rima smrt storili. Ital. kralj mora prav slabih jeter biti, da se je tako skrbno odvrčalo vse, kar bi ga bilo le količkaj pretreslo.

Koroško. Slov. pol. društvo „Trdnjava“ razglasi v soglasji z državno-pravno stranko v kratkem, jedernatem oklicu kot kandidata za drž. zbor: čast. gosp. A. Einspielerja, c. k. profesorja in dež. poslanca za Celovško-Velikovski okraj, in g. Ferd. Vigele-ta, posestnika v zilski Bistrici za Belaško-Boroveljski okraj. — Za nemško stran postavlja pravna stranka za kandidata: g. Jur. Pongraca, v Šent-Vidskem, Fr. barona Reyerja v Spitalskem okraju.

Na Istverskem, kder je hotel g. dr. Vošnjak s pomočjo urednika „Sloge“ volilec z nekim volilnim shodom na pomoč priteči, pa ga niso pozvali, sta postavljenja za kandidata v kmetskih občinah: Prevzvišeni pospod Juraj Dobrila, Poreški vladika, in Dinko Vitežič, svetnik pri namestnji v Zadru. — Radovedni smo, bode li „Narodova“ stranka tudi tukaj in za Koroško svoje ponudnike ponudila, kakor je to storila za Štajersko, Kranjsko, Goriško in Tržaško? Za Štajersko od „Naroda“ postavljenih ne bomo imenovali, ker so itak znani, in ker je prežalostna prikazen, da Slovenec Slovenca pri volitvah spodriva, ko bi se vendar povsod ravno tako lahko sporazumeli, kakor smo se v Mariboru. Sicer pa ne more nič tako spodkopavati zaupanja do „Narodovih“ ponudnikov kakor nevarno sočutje „Tagespošte“, ki opominja nemčurske ustavake, da naj za Celjski in Ptujski okraj posebnih kandidatov ne postavljajo, ker sta slovensko-liberalna itak tudi nemčurskim liberalcem všeč. Čestitamo k tej lepi zvezi, o katerej nismo nikdar dvomili, kajti vrana vrani oči ne izkoplje!

Hrvaško. Pl. g. Mažuranič je te dni za bana prisegel. Tudi „Obzor“ je zadovoljen s tem, ker je M. skoz in skoz naroden in pošten mož. — Dež. zbor je sklenil postaviti, vsled katere so Judje na Hrvaškem enakopravni z drugimi verniki. To je sicer liberalno; dokler pa ljudstvo

v obrtniji, dežela pa v denarnem oziru na krepkih nogah ne stoji, utegnejo Judje deželo ravno tako poplaviti in izžeti, kakor so Galicijo, ki je celó v židovski oblasti.

Na Ogerskem poka na vseh straneh državno poslopje. Višji poveljnik honvedski graja očitno v dnevnem ukazu velike napake v narodni armadi, kterej manjka pglavitne stvari: pokoršine in udanosti podložnih proti predpostavljanim. — Alj „ukazi“ ne pomagajo nič; pokoršina in vestna udanost prihaja le — iz živega krščanstva. Iz druge strani je pa blagostanje dežele uničeno. „Kuga davi vsacega 10. človeka“ — piše Dun. liberalen list, — „pridelkov še ni za pol toliko, kot v slabih letih, žita ni za vsakdenji kruh, še manj pa za setev; davkov ne prihaja ne najmanjši del; obrtnija peša, trgovci falirajo dan na dan! Vrh tega je vsa uprava, pravosodje, posebno pa državna blagajnica v najžalostnejem stanju. Vlada si skuša z izposojenim denarjem pomagati“.

Vnenje države. Na Švicarskem gre kakor prve čase krščanstva za paganskimi vladarji. Vlada je 69. svojemu postavnemu, a pregnanemu škofu udanih duhovnikov odstavila. Ako kateri kako sveto opravilo opravi, ga ovadi žandarmirija in brž sledi kazen. Ker se Bernska vlada očitne nevolje katoličanov boji, je poslala vojakov v one kraje. Ako le iskrica prileti v streho, navstane splošen požar.

Na Španskem je postal liberalni republikanec Kastelar pravi diktator (samovlastnik), ki boče z mečem in svincem nepokorne vojake ugnati, da služijo republikanski vladi. — O Karlistih so si razna poročila navskriž. Od ene strani se poroča, da so pri Tolosi dva republikanska generala zmagali in mesto vzeli, od druge pa, da je general republ. Loma, še v mestu in z vsem preskrbljen. Da je pa vojaška moč Karlova precej velika že, pričuje Kastelar sam, ki je v narodni skupščini obstal, da ima Don Karol več kot 50.000 mož.

V Ameriki je navstal nenadama, kakor pri nas finančni „tresk“, ter je nekoliko velikih trgovcev obnemoglo. To pa sega čez morje v Evropo, ker so dнарne zveze kot mreža povsod razpeljane.

Razne stvari.

(Náte ga, poslanca Seidl'na!) Veljaven mož, ki pozna Seidl'na in nja obnašanje skoz in skoz, nam opisuje večnega kandidata tako-le: „S. je človek, kateremu je kat. cerkev kot trn v peti. Kakor nja prijatelj Frice v Radvanji dela S. na to, da se v šoli ne besedica slovenska ne bi več slišala, še moliti ne smejo otroci v ljubem materinem jeziku. Ustil se je kamški strah, da se bo celó krščanski nauk moral slovenskim otrokom v nemščini razlagati, kakor je trinog